

Kan erter lære?

Planter har ingen hjerne, slik mennesker og dyr har. Likevel kan de kanskje lære litt som oss.

AV INGRID SPILDE | PUBLISERT 4. DES. 2017 | OPPDATERT 23. JAN. 2020

Illustrasjon av hvordan en ertespire vokser i et forskningsprosjekt

Hvordan i all verden kan planter lære, når de ikke har hjerne? Foto: Shutterstock, Illustrasjon: Melkeveien designkontor

Tidligere i år skrev vi om den australske forskeren Monica Gagliano, som har gjort forsøk med sanseplanter. Nå har hun gjort nye eksperimenter med ertespirer.

Lærer av erfaringer

En av tingene som gjør oss mennesker smarte, er at hjernen vår kan skjønne hvordan ting henger sammen. Du har for eksempel lært at lyden av ringeklokka betyr at noen vil inn. Og at mørke skyer på himmelen betyr at det er lurt å ta på seg regnjakke. Mange dyr kan også lære på denne måten. Monica mener at planter klarer det samme.

Små ertespirer lærte seg at vinden fra en vifte viste hvor det kom til å skinne lys. Selv når spirene stod i stummende mørke, strakte de seg i riktig retning.

Vind og lys

Forskeren sådde en haug med erter i et mørkt rom. Hver av ertespirene sto i bunnen av et rør med to åpninger på toppen.

Så begynte Monica å trene opp ertespirene. Hun brukte en vifte til å blåse luft ned i en av åpningene i røret. Etter en stund skrudde hun på en liten lampe som lyste ned i en av åpningene. Noen av plantene fikk alltid lys i samme åpning som vinden kom fra. Andre spirer opplevde at lyset bestandig kom i åpningen der det ikke blåste.

Dersom ertespirene hadde vært mennesker, ville de snart skjönt at vinden fortalte hvor lyset kom til å dukke opp. Men kunne planter også forstå det? Ja!

Ertespirene lærte

Monica gjorde en test: Hun satte bare på vifta, uten å gi planten noe lys. Likevel begynte de fleste ertespirene å strekke seg mot en av åpningene i røret. De som var vant til at lyset kom i samme åpning som vinden, strakte seg mot vifta. De andre bøyde seg mot åpningen uten vind. Ertespirene hadde altså lært at vinden viste hvor de kunne vente seg lys.

Hvordan i all verden?

Men hvordan i all verden kan planter lære, når de ikke har hjerne? Forskerne aner ikke. Noen kan nesten ikke tro at det er sant. Kanskje var det noe feil med forsøket til Monica? Det beste forskerne kan gjøre nå, er å prøve forsøket flere ganger for å bli sikre på om ertespirene virkelig kan lære.

Det ble ikke vist noen globale meldinger eller andre viktige meldinger da dette dokumentet ble skrevet ut.